

Muinaiskarjalaisen kulttuurin rekonstruktio
Seminaari Hangon Tvärminnessä
15.–16. maaliskuuta 2018

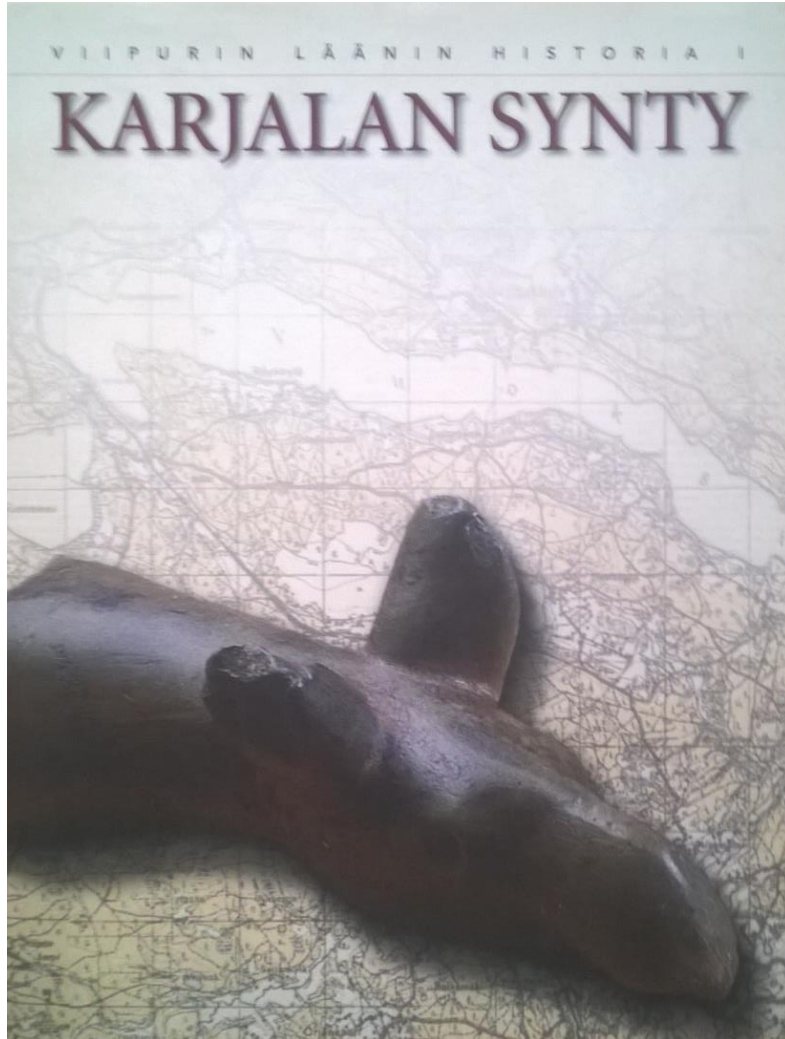
Nykynäkymiä Karjalan arkeologiseen tutkimukseen

Dos. Pirjo Uino

pirjo.uino[at]kolumbus.fi

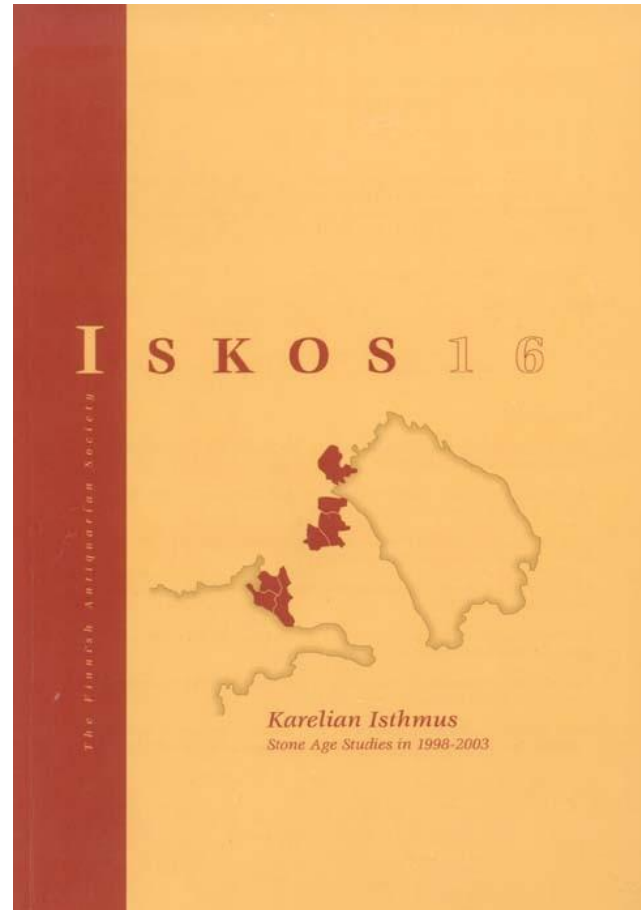
15.3.2018

Suomessa julkaistua 2000-luvulla

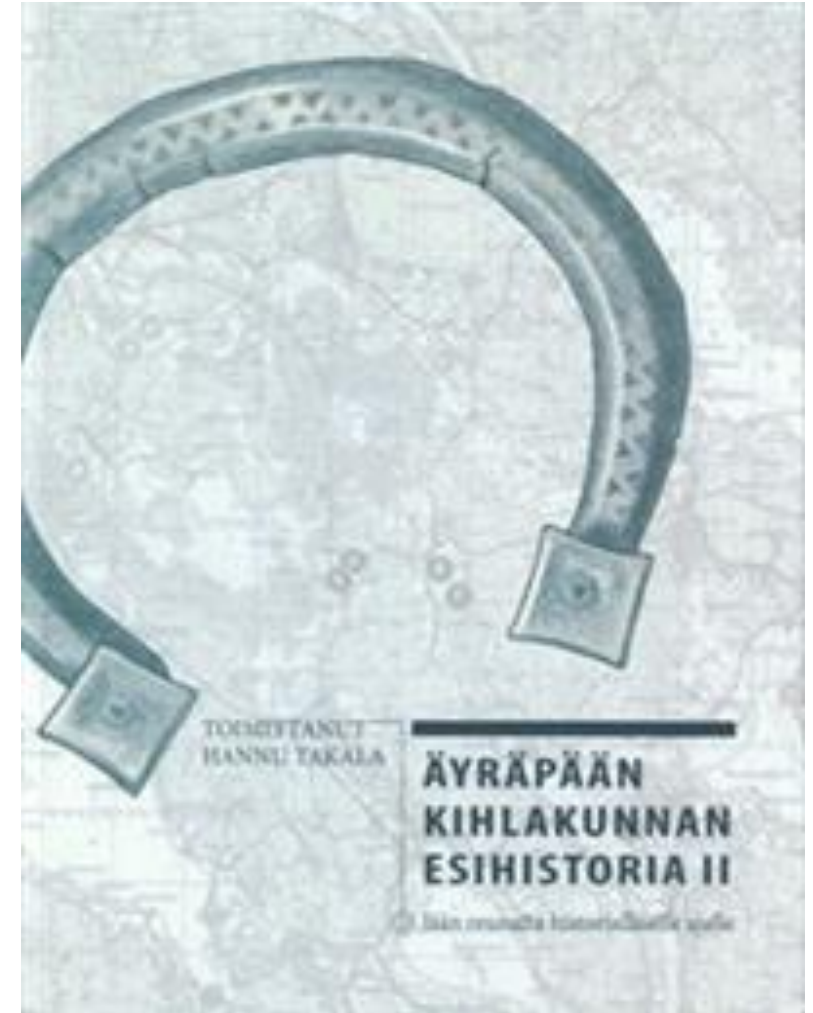

15.3.2018

2003

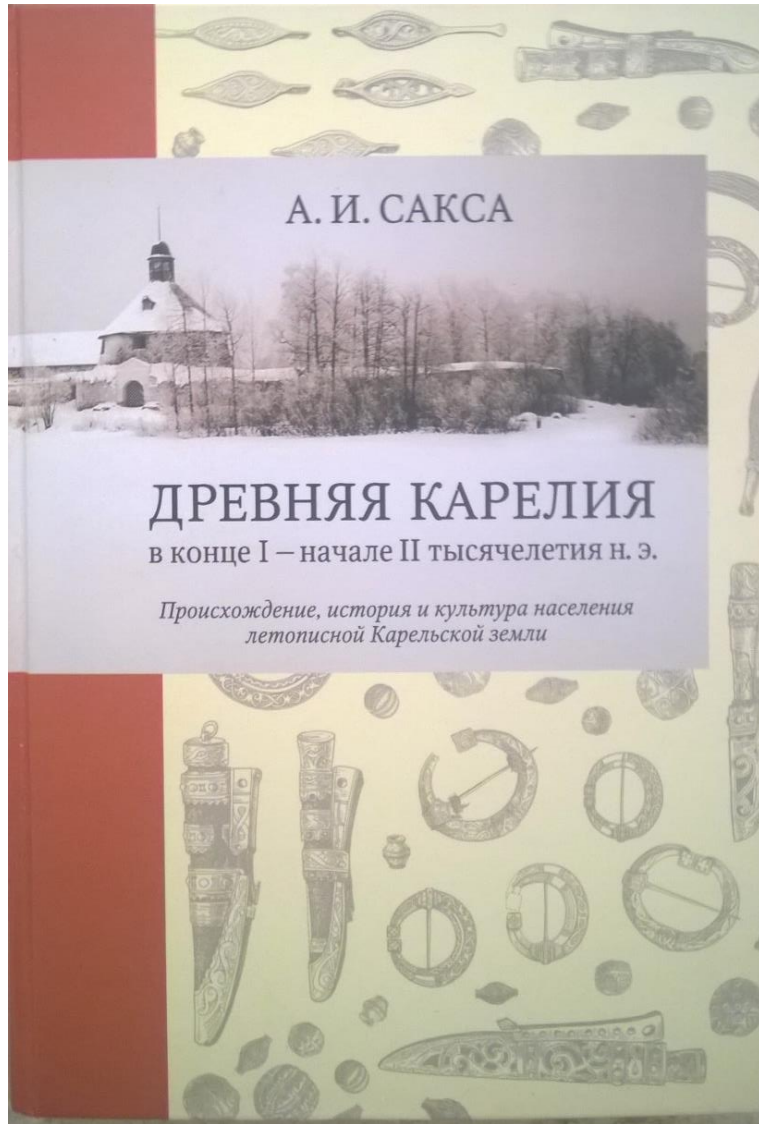

2008

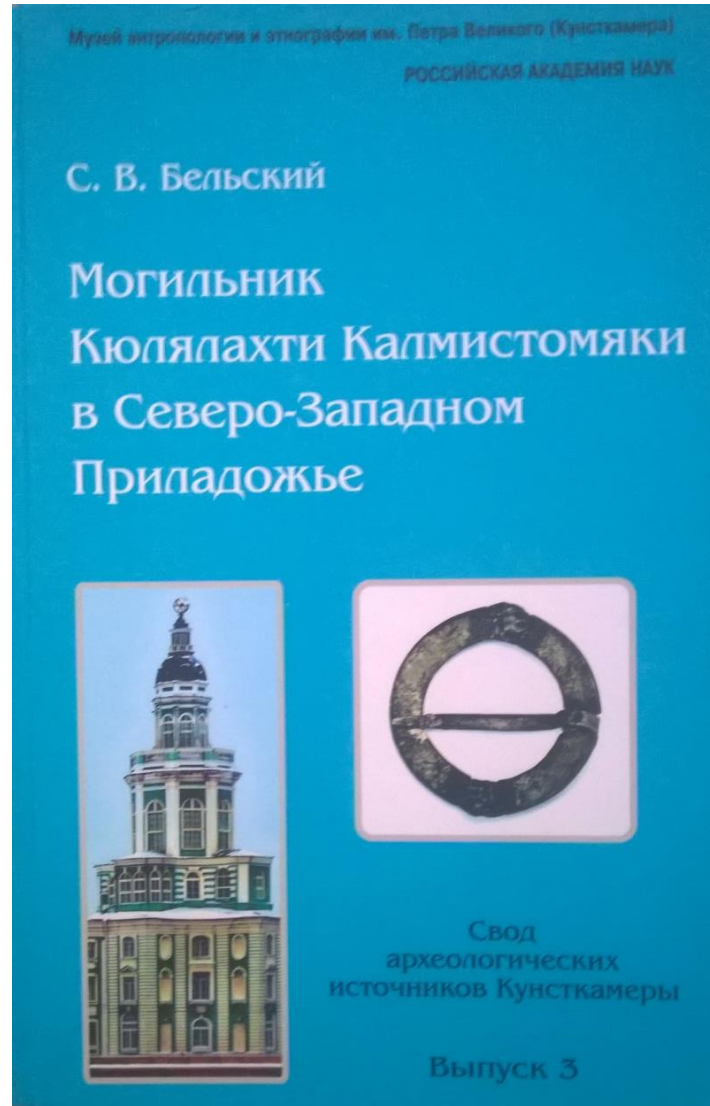
2005, 2012

Venäjällä julkaistua 2000-luvulla

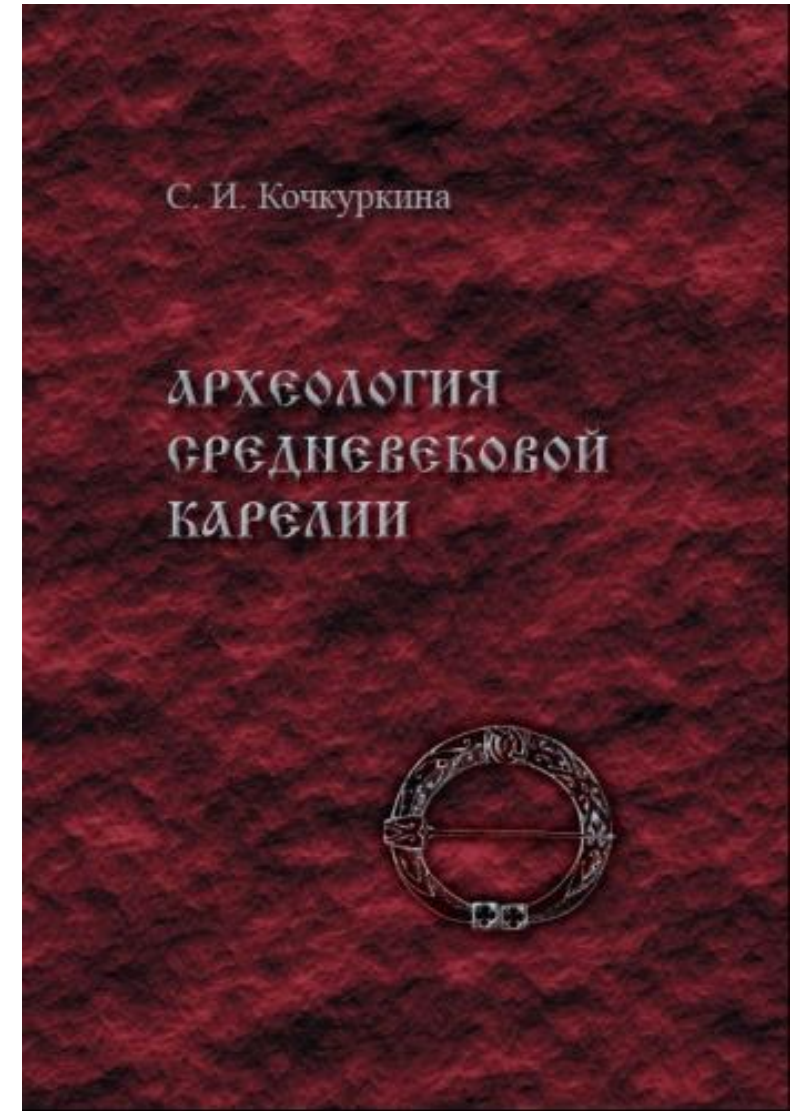

15.3.2018

2010

2012

2017

3

Muuta

А. М. Спиридонов (2014)

- ЗАПАДНОЕ ПРИОНЕЖЬЕ: ИЗ «СААМСКОГО ЖЕЛЕЗНОГО ВЕКА» В СРЕДНЕВЕКОВЬЕ
  - http://carelica.petrus.ru/Reading_hall/SPIRIDONOV/Spiridonov.pdf

Станислав Викторович БЕЛЬСКИЙ (2013)

- ПОГРЕБАЛЬНЫЕ ПАМЯТНИКИ КАРЕЛЬСКОГО ПЕРЕШЕЙКА И СЕВЕРНОГО ПРИЛАДОЖЬЯ XI–XV вв. (ХРОНОЛОГИЯ ВЕЩЕВЫХ КОМПЛЕКСОВ)
- Kandidaattiväitöskirja (ei julkaistu)

М. М. Шахнович, Karjalan tasavallan Kansallismuseo

- ks. <http://marksuk.narod.ru/> (esim. kartta tutkimuskohteista)

Hiitola Kylä(n)lahti Kalmistomäki

Kaivaukset

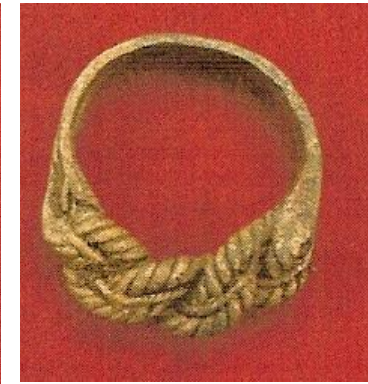
Stanislav Bel'skij – Ville
Laakso 2006–2009

P. Uino 2007

15.3.2018

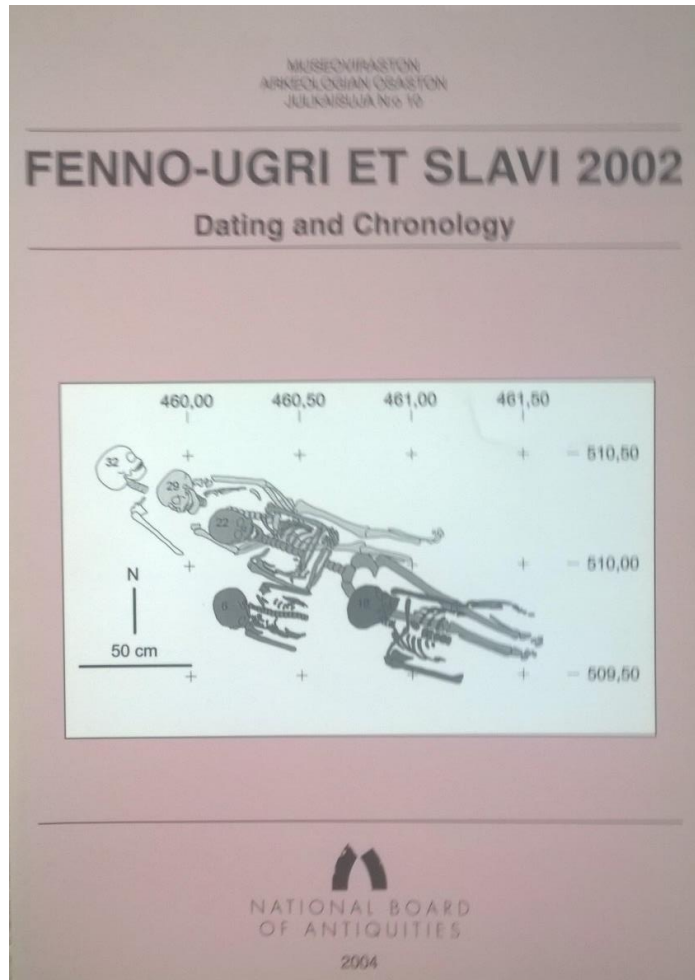
Pirjo Uino 2007

S. V. Bel'skij

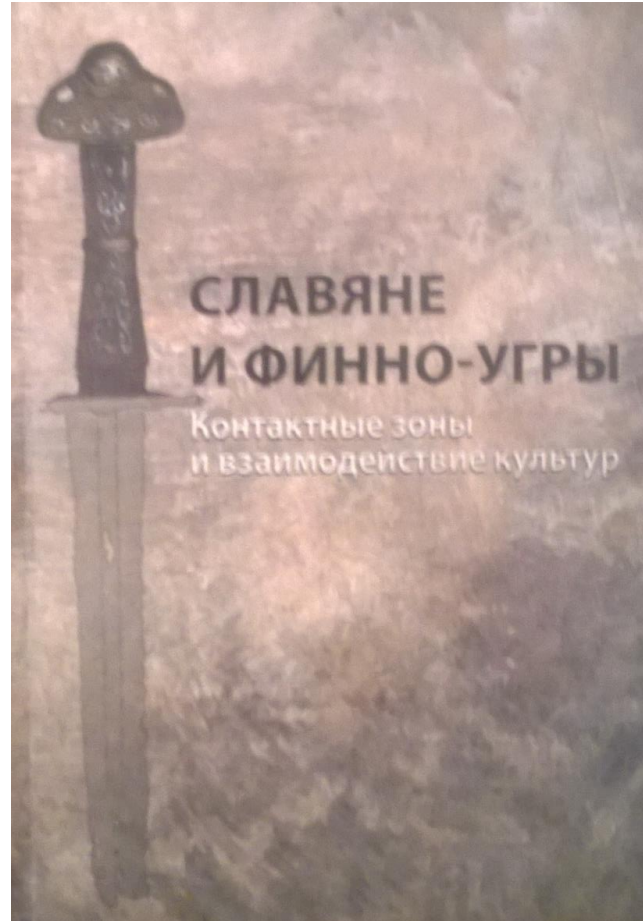
Kylälahti: kivikehien
ympäröimiä *zhalnik*-hautoja
1200–1400-luku

Suomalais-venäläiset arkeologisymposiumit 2002, 2004, 2014, 2017, 2019...

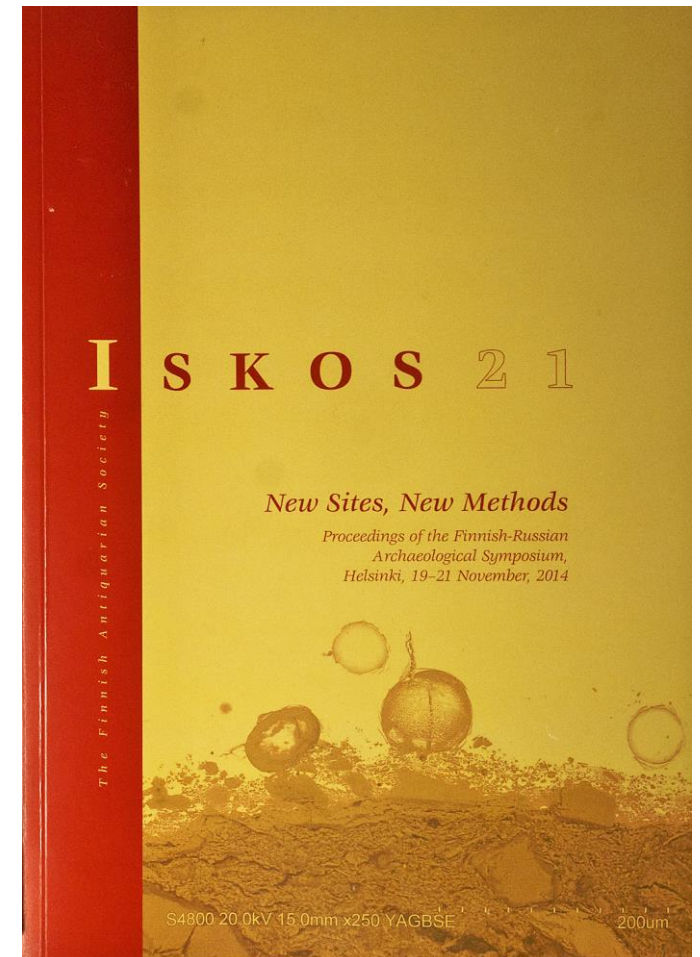

2004

15.3.2018

2006

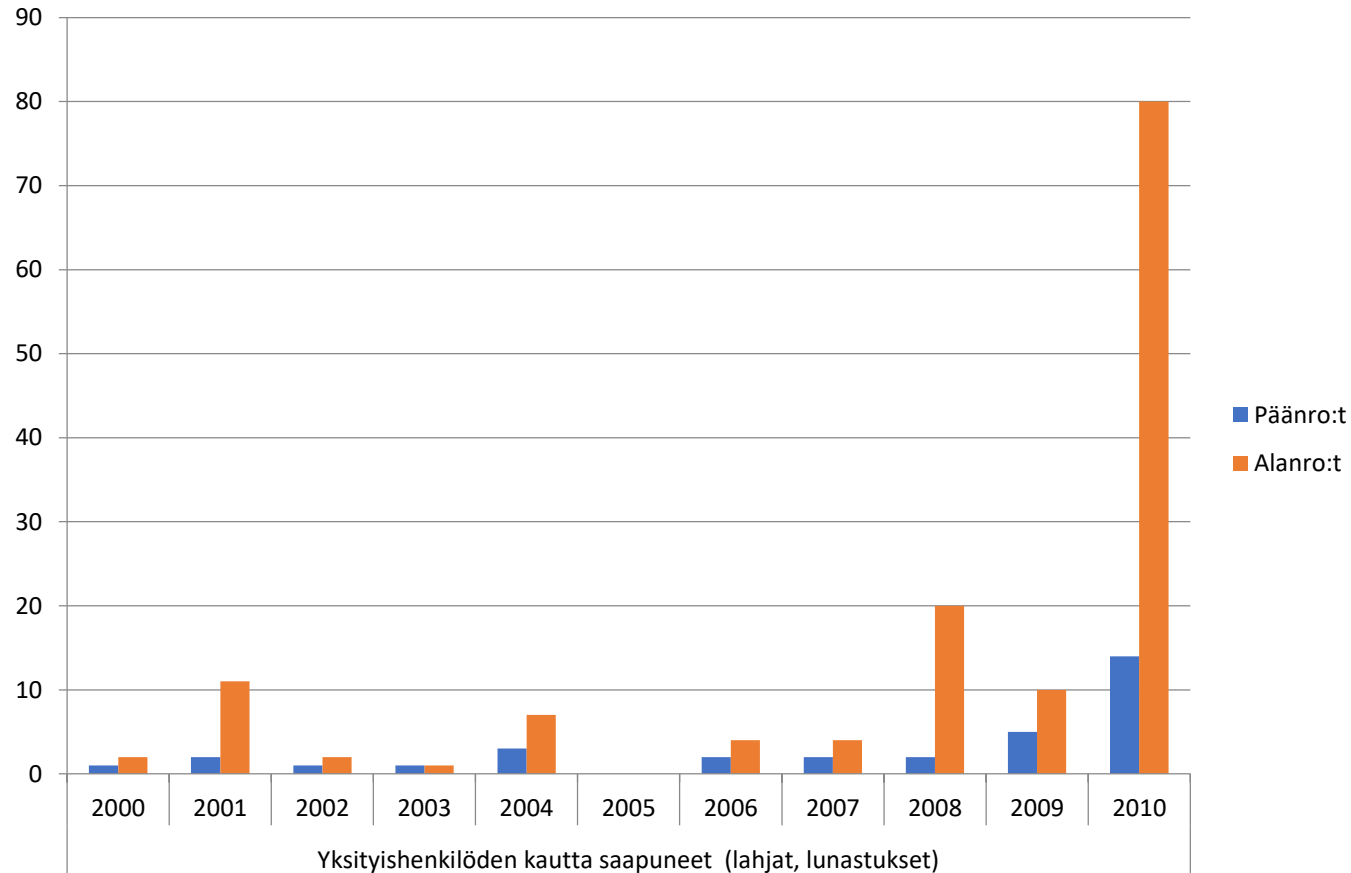
2016

Suomalais-venäläistä yhteistyötä

- Inventointeja ja kaivauksia Kannaksella ja Laatokan Karjalassa
- Turun yliopisto: Ville Laakso, Juha Ruohonen, Stanislav Bel'skij (Kunstkamera) – rautakauden ja keskiajan kalmistot
- Lahden museo: Hannu Takala, Mark Šahnovič (Karjalan Kansallismuseo) – kivikautiset asuinpaikat
- Hgin/Oulun yliopisto: Oula Seitsonen, Kerkko Nordqvist, Dmitrij Gerasimov (Kunstkamera), Sergej Lisicyn (IIMK/RAN) – kivikausi, vanhempi metallikausi, kronologia
- Viipurin linnan kaivaukset (Aleksandr Saksa)
- Olenij Ostrovin kalmisto (Kristiina Mannermaa & al., D. Gerasimov...), bioarkeologisin menetelmin – Koneen säätöhanke 2018–2019

Metallinilmaisimella löydetyt esineet Suomen kansallismuseon arkeologisissa kokoelmissa

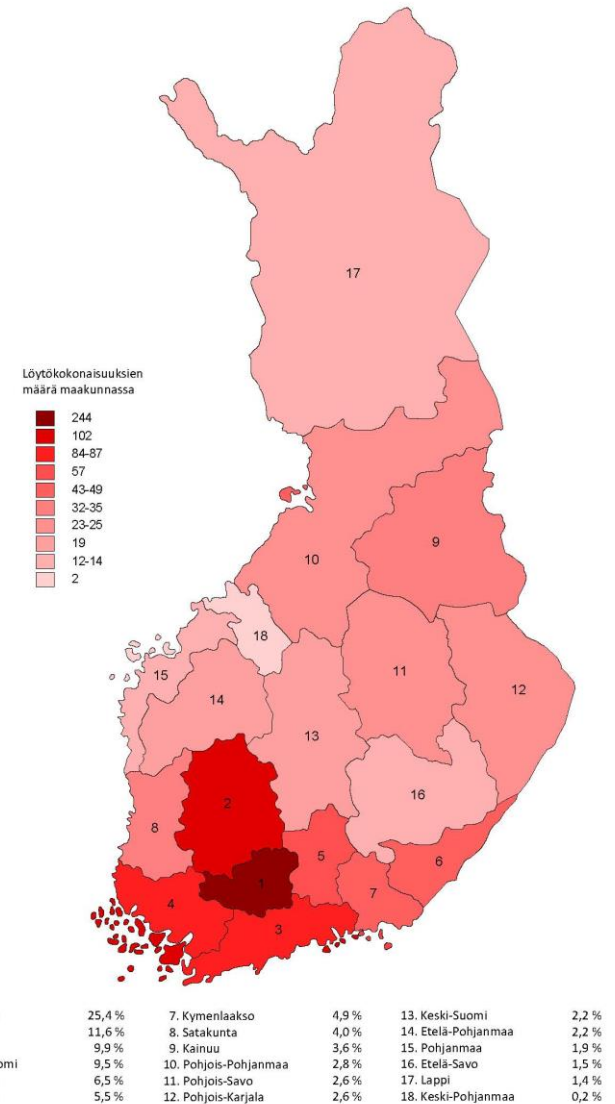

Diagrammi P. Uino 2012

- suosituksi harrastukseksi 2010...
- www.aarremaanalla.com

Metallinilmaisinslöydöt Suomessa

- <http://www.kulttuuristaperinnoksi.fi/valo/keilassa?Article=6487>
- noin 2700 löytöä vuosittain – 2010–2017 n. 20 000 löytöä?
- satoja uusia kohteita
- kalmistoja, asuinpaikkoja, linnavuoria...
- Kanta-Häme aktiivisin maakunta, myös Etelä-Karjala, Kainuu
- Etsintöjä tehdään pitkälti muinaismuistolain puitteissa ja harrastusta koskevan ohjeistuksen mukaisesti.

► Harrastajien ansiosta Etelä-Karjalasta on paljastunut selväpiirteinen rautakausi

Rautakausi kolisee sakeana Ruokolahden maaperässä

**Pertti ja Kari Hyvärinen
ovat löytäneet
Ruokolahdelta jo yli
40 muinaisesinettä.
Joukossa on
harvinaisuuksia,
joita tavataan vain
rautakautisista
keskuksista.**

– Kaikki, mitä Etelä-Karjalasta on aiemmin sanottu tai kirjoitettu, on mennyt uusiksi, amanuenssi Jukka Luoto Etelä-Karjalan museosta sanoo.

Ilpo Leskinen

Venäläis-suomalainen arkeologisymposiumi Novgorodissa 11/2017

Pirjo Uino 2017

Kurkijoki Kalmaniemi 11

- 2017 venehautaus (Kunstkamera/Stanislav Bel'skij)
- 800-950 jKr.
- Keihäänkärki, kaksi sotakirvestä, kolme ruoskanvartta, lasimassahelmiä, karneolihelmi, veneniittejä (7–8 m pitkä vene)
- Skandinaavien hautaus? – vrt. Staraja Ladoga, Gnezdovo, Timerevo

15.3.2018

<https://ptzgovorit.ru/news/zahoronenie-epohi-vikingov-obnaruzhili-na-myse-smerti-v-karelij>, http://www.kunstkamera.ru/news_list/science/2017_08_15/

”Musta arkeologia” Leningradin oblastissa ja Karjalan tasavallassa...

- Viime vuosina metallinilmaisimella löydetty satoja muinaisesineitä (osa saatu talteen, valokuvat osasta) – aineiston pohjalta voisi kirjoittaa rautakaudesta ja varhaiskeskiajasta uuden asutushistorian!
- Esineet peräisin todennäköisesti kymmenistä rautakauden ja keskiajan haudoista... Löytöpaikat tiedossa ainakin osassa tapauksista.
- Myös uniikkeja esineitä, joille ei aiemmissa löydöissä vastineita.
- Vähän virassa olevia arkeologeja löytöjen määrään verrattuna.
- Tietoa tulee mutta myös katoaa.
- Kokonaisanalyysi puuttuu... Joudutaan odottamaan synteesiä.
- Operoidaan vielä puutteellisella aineistolla, Karjalan synty (2003) -teoksen tieto pysyy, mutta uusi aineisto voi kallistaa asutuskuvan eri suuntaan.

Kysymyksiä – asutusvaiheet, kontaktit

- Pioneeriasutus?
- Kivikauden lopusta 700-luvulle – asutuksen vähät merkit Kannaksella?
- Saamelaiset?
- Merovingi-viikinkiajan länsisuomalainen uudisasutus Kannaksella?
(metallinilmaisinelöydöt)
- Kannaksen ja Laatokan Karjalan suhde Staraja Ladogaan ja Laatokan itä/kaakkoispuolen kurgaanikulttuuriin (vepsäläiset?)?
- Skandinaavien vaikutus – Ladogan ”pohjankäynti”, ”viikinkien” idänretket?
(Kurkijoki Kalmaniemi)
- Ristiretkiajan/keskiajan aineiston kronologia? – liian vähän absol. ajoituksia
- ”Karjalaisen kulttuurin” olemus ja synty? – eri Karjalat – Muinais-Karjala?
- Kronikoiden aika – Novgorodin vaikutus? (Hiitola Kylälahti)

DNA – SUomalais-uGRilainen muinaisGENomi – SUGRIGE-projekti

- <https://blogs.helsinki.fi/paleogenetics/?lang=fi>
- Prof. Päivi Onkamo & tutkimusryhmä
- Muinais-DNA-näytteitä myös Suomen entisen Karjalan ristiretkiajan kalmistojen vainajista, Baltiasta ja eri puolilta Venäjää (Karjalan tasavallasta, myös Siperiasta)
- Ensimmäisiä julkaisuja odotetaan....??
- Suomen ja lähialueiden asutushistoriaan kirjoitettaneen tulevina vuosina uusia lukuja!
- Helsingin Sanomien kuukausiliite 3/2018.

KIITOS!

